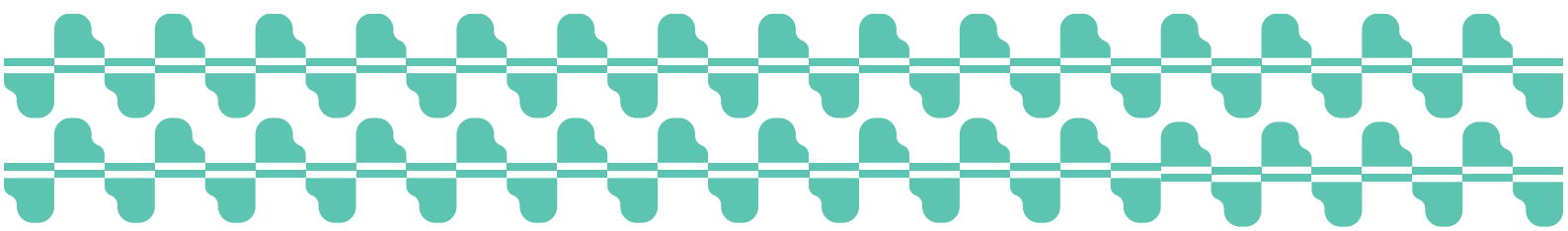

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma

Yhteinen osuus 2024
Järvenpään Opisto

Sisällys

1	Oppilaitoksen toiminta-ajatus	3
2	Taiteen perusopetuksen tehtävä ja tavoitteet	4
2.1	Kokonaisvaltaisuus ja monipuolisuus.....	4
2.2	Yksilöllisyys ja yhteisöllisyys.....	5
2.3	Ihmisenä kasvaminen, luovuus, ajattelun taidot.....	6
2.4	Rohkeus ja tulevaisuus.....	7
3	Opetuksen toteuttaminen	7
3.1	Toimintakulttuuri ja oppimisympäristö.....	7
3.2	Rakenne ja laajuus.....	8
3.3	Oppimäärän yksilöllistäminen ja osaamisen tunnustaminen.....	9
3.4	Arviointi ja todistus.....	9
4	LIITE 1	11

Järvenpään Opiston taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelma perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta (633/1998) sekä asetukseen (813/1998). Taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaan opetushallitus päättää taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä opetussuunnitelman perusteissa (määräys OPH-2069-2017), joiden pohjalta tämä opetussuunnitelma on laadittu. Opetushenkilöstön kelpoisuus perustuu asetukseen opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998).

1 Oppilaitoksen toiminta-ajatus

Järvenpään Opisto on aktiivinen toimija Järvenpäässä. Opisto palvelee kaikkia järvenpääläisiä tarjoamalla avointa, yhdenvertaista ja tasa-arvoista, kaikille mahdollista, yleissivistävää vapaa-ajan harrastustoimintaa ja koulutusta. Mielekästä ja hyvinvointia lisäävää vapaa-ajan toimintaa tuottamalla opisto parantaa ihmisten työkykyisyyttä, ehkäisee syrjäytymistä ja vähentää yksinäisyyttä kaikissa ikäryhmissä, ylläpitää senioreiden toimintakykyä sekä toimii kuntalaisten kohtaamispaikkana ja lisää sosiaalisia kontakteja. Opiston tavoitteena on parantaa kuntalaisten toimintaedellytyksiä yhteiskunnassa, parantaa maahanmuuttajien kotoutumista sekä lisätä sukupolvien välistä yhteistoimintaa.

Järvenpään Opistossa järjestetään taiteen perusopetusta lapsille, nuorille ja aikuisille kuvataiteessa ja käsityössä. Taiteen perusopetus toimii Järvenpään Opistossa rinnan vapaan sivistystyön opetuksen kanssa. Taiteen perusopetuksen toiminta-ajatus ja arvot pohjaavat opetussuunnitelman perusteiden ja Järvenpään kaupungin arvoihin. Järvenpään Opisto toteuttaa taiteen perusopetuksen tehtävää yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Järvenpään Opiston taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelma perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta (633/1998) sekä asetukseen (813/1998). Taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaan opetushallitus päättää taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä opetussuunnitelman perusteissa (määräys OPH-2069-2017), joiden pohjalta tämä opetussuunnitelma on laadittu.

Taiteen perusopetuksen opetushenkilöstön kelpoisuus perustuu asetukseen opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998). Järvenpään Opiston rehtori on vastuussa opetuksen järjestämisestä ja kunkin ainealan suunnittelijaopettajat opetuksen suunnittelusta. Taiteen perusopetusta kehitetään ja arvioidaan vuosittain yhteistyössä tuntiopettajien ja alueen muiden taiteen perusopetusta antavien tahojen kanssa. Opetussuunnitelman toteutumista seurataan ja kehitetään ainealoittain.

Oppilaitoksen yhdenvertaisuussuunnitelma on opetussuunnitelman liitteenä (LIITE 1).

2 Taiteen perusopetuksen tehtävä ja tavoitteet

Taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaan taiteen perusopetuksella tarkoitetaan tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Opetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista sekä antaa valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tavoitteena on laadukkaan ja monipuolisen taideopetuksen kautta tarjota kaikille lapsille, nuorille ja aikuisille mahdollisuus tehdä ja kokea taidetta. Taideharrastuksen kautta opiskelijat luovat elinikäisen suhteen taiteeseen ja siitä tulee luonnollinen osa opiskelijoiden elämää. Opetuksella edistetään kaikille kuuluvaa kulttuurista osallisuutta ja aktiivista toimijuutta niin taiteen kentällä kuin laajemmin yhteiskunnassa. Taideopetuksen tavoitteena on auttaa ymmärtämään kunkin taiteenalan perintö ja yhteiskunnallinen merkitys. Paikalliskulttuuria, historiaa ja lähiympäristöä hyödynnetään oppimisen paikkoina ja taidetyöskentelyn lähtökohtina samalla kun oma tekeminen liitetään laajempaan taiteen tekemisen perinteeseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta moniarvoisen ja uudistuvan kulttuuriperinnön pohjalta taiteen keinoin. Taideopetus tukee maailmaa, jossa ihmisoikeudet sekä tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuvat kulttuurista monimuotoisuutta vaalien sekä sukupuolten moninaisuuden huomioiden. Kaikilla tulisi olla mahdollisuus taideharrastukseen. Yhdenvertaisuuden ajatukselle perustuvassa opetuksessa pyritään helpottamaan erilaisten opiskelijoiden opiskelua heidän yksilöllisiä tarpeitaan huomioiden ja niihin vastaten. Opetuksen joustavuudella ja monipuolisuudella pyritään ratkomaan harrastamisen tiellä olevia esteitä.

2.1 Kokonaisvaltaisuus ja monipuolisuus

Järvenpään Opistossa taiteen perusopetus pohjaa kokonaisvaltaiseen ja kokemukselliseen oppimiskäsitykseen, jonka mukaan tieto rakentuu oman osallisuuden ja tekemisen kautta kehollisia ja kognitiivisia oppimisen tapoja yhdistellen. Opetuksessa huomioidaan, että opiskelija oppii myös muualla kuin koulussa ja taiteen perusopetuksessa. Opiskelija jäsentää oppimaansa jo aiemmin osaamansa ja tietämänsä sekä muilla elämänalueilla oppimansa pohjalta, omista yksilöllisistä lähtökohdistaan.

Oppiminen on kokonaisvaltainen prosessi, jossa eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat olennaisia tekijöitä. Taiteen perusopetuksessa opitaan toimimalla, tekemisen ja kokemisen kautta. Havainnot, tunteet, ajattelu ja motivaatio rakentavat oppimispolkua yhdessä vuorovaikutuksen ja reflektoinnin kanssa. Harjoittelulla on merkittävä osuus taiteen opiskelussa. Opiskelijaa kannustetaan pitkäjänteiseen ja kärsivälliseen työskentelyyn ja sen kautta tapahtuvaan taitojen kehittymiseen. Hän ymmärtää myös

harjoittelun merkityksen taitojen kehittämisessä. Vaativasta ja pitkäjänteisyyttä edellyttävästä harjoittelusta pyritään tekemään mielekästä ja motivoivaa.

Taiteen perusopetus kehittää monipuolisesti opiskelijan tietoja, taitoja ja osaamista taiteidenvälisyyttä sekä taiteen ja tieteen yhteyksiä hyödyntäen. Oman osaamisen kehittäminen tarjoaa myönteisiä oppimiskokemuksia ja mahdollisuuksia uuden luomiseen.

2.2 Yksilöllisyys ja yhteisöllisyys

Järvenpään Opistossa taiteen perusopetus toteutetaan ryhmäopetuksena. Oppilas oppii vuorovaikutuksessa opettajiin, muihin opiskelijoihin ja opetusryhmiin sekä eri taideoihin. Oppiminen on yhteisöllistä: opitaan yhdessä, opitaan toisilta ja toimitaan vuorovaikutuksessa ympäristön ja materiaalien kanssa.

Dialogisuus ja vastavuoroisuus ovat merkityksellisiä tiedon rakentumiselle. Vuorovaikutuksessa ympäristöön ja toisiin myös omat kokemukset saavat uusia merkityksiä. Yhteisöllisessä työskentelyssä jokaisen vahvuudet ja yksilöllinen kokemusmaailma valjastetaan yhteiseen käyttöön. Toisten kokemusmaailmaan tutustuminen mahdollistuu, kun kohtaamisille luodaan turvalliset, erilaisuuden sallivat sekä jokaisen osallisuutta tukevat puitteet. Turvallinen ilmapiiri luo hyvän maaperän luovalle ilmaisulle sekä vahvistaa luottamusta omiin mahdollisuuksiin elämän eri alueilla.

Järvenpään Opiston taiteen perusopetus pohjautuu ajatukseen jokaisesta ihmisestä ainutlaatuisena yksilönä ja arvokkaana yhteisön jäsenenä. Tavoitteena on luoda yhteisö, johon jokainen voi tulla omana itsenään, jossa on turvallista työskennellä ja mahdollista ilmaista mielipiteitä.

Opettaja auttaa opiskelijoita näkemään erilaisuuden rikkautena ja ryhmän ilmapiiristä luodaan yhdessä salliva, kannustava ja iloinen. Opettaja huolehtii, että jokainen opiskelija tulee tarpeineen kuulluksi ja huomioituksi. Opettaja tukee osaltaan yhteistoiminnallisuutta ja yhteisöllisyyttä ryhmässä sekä eri ryhmien välillä. Ryhmäyttävät tehtävät, kannustava vertaispalaute, ilmiöiden yhdessä pohtiminen, yhteisten teemojen suunnitteleminen ja tavoitteiden asettaminen, retket, opintokäynnit sekä yhdessä tekemisestä iloitseminen rakentavat ryhmähenkeä.

Opetus pyrkii tukemaan jokaisen opiskelijan yksilöllistä oppimista ja kehittymistä. Opiskelija on aktiivinen toimija, jonka oma motivoituneisuus ja kiinnostus muovaavat hänen oppimispolkuaan. Joustavat opetusjärjestelyt tarjoavat mahdollisuuksia erilaisille oppimispoluille, joihin opiskelija voi itse vaikuttaa.

Aktiiviseen toimijuuteen kannustavalla opetuksella luodaan ja vahvistetaan kokemusta omasta osallisuudesta, jossa sekä opiskelijat että opettajat ovat osa omaa ryhmäänsä, oppilaitostaan, taiteenlajinsa edustamaa taideyhteisöä sekä koko ympäröivää yhteiskuntaa.

2.3 Ihmisenä kasvaminen, luovuus, ajattelun taidot

Taiteen perusopetuksessa vahvistetaan opiskelijan taidesuhteen rakentumista sekä omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opiskelija oppii arvostamaan kulttuuriympäristöä ja muiden tekemää taidetta. Taideopiskelu kehittää ajattelun taitoja ja monilukutaitoa, vahvistaa opiskelijan identiteetin rakentumista sekä tukee kulttuurisen lukutaidon ja luovan ajattelun kehittymistä.

Opiskelija nähdään aktiivisena toimijana, joka hyödyntää taidetyöskentelyssään omia elämäkokemuksiaan. Opiskelijaa tuetaan yksilöllisissä kiinnostuksenkohteissaan, taiteellisissa valinnoissaan sekä tavoissaan havainnoida ja kokea maailmaa. Taidesuhde omakohtaistuu, kun tekeminen kiinnittyy opiskelijalle itselleen merkityksellisiin asioihin.

Taidetyöskentelyn synnyttämät elämykset ja oivallukset antavat välineitä itsetutkiskeluun ja ihmisenä kasvamiseen. Taiteen perusopetuksessa pohditaan elämän merkityksellisyyttä ja jäsennetään maailmaa sekä yksilöllisen että yhdessä tekemisen kautta. Taiteelle elimelliset eksistentiaaliset, esteettiset, eettiset ja ekologiset kysymykset ohjaavat pohtimaan kuka minä olen, miten hyvä elämä rakentuu ja mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen tekeminen tukee opiskelijaa kiinnittymisessä häntä ympäröivään maailmaan; luonnonympäristöön, kulttuuriympäristöön ja yhteiskuntaan.

Taideoppimisessa opitaan itse oivaltaen. Opiskelijalle annetaan mahdollisuuksia omien töiden ja taideprojektien suunnittelemiseen sekä erilaisten materiaalien, työtapojen, tekniikoiden tutustumiseen ja luovaan kokeilemiseen. Opiskelijan omat näkemykset ja ajatukset taiteesta nähdään arvokkaina, muualla karttuneet tiedot ja taidot tunnistetaan ja opiskelijaa kannustetaan uuden kohtaamiseen ja taiteidenvälisen työskentelyyn.

2.4 Rohkeus ja tulevaisuus

Taiteen perusopetus Järvenpään Opistossa pyrkii rakentamaan pohjaa kulttuurisesti ja sosiaalisesti kestäväälle tulevaisuudelle sekä lisäämään taiteen yhteiskunnallisen merkityksen arvostusta.

Taideopiskelu antaa rohkeutta, uteliaisuutta, luovuutta ja herkkyyttä vastuulliseen ja oikeudenmukaiseen toimintaan elämän eri alueilla.

Taideopetuksessa kannustetaan katsomaan rohkeasti tulevaisuuteen samalla, kun opetus tarjoaa positiivisia välineitä muuttuvan maailman kohtaamiseen. Taideopetus tukee oman arvomaailman rakentumista sekä rohkaisee omien arvojen mukaiseen toimintaan. Taideopetus kannustaa uskomaan omiin taitoihin ja unelmiin sekä katsomaan niiden kautta eteenpäin. Opiskelijoita rohkaistaan itsenäiseen ajatteluun, mielipiteisiin, oman erityisyyden tunnistamiseen sekä omien näkemysten esittämiseen. Opetusta suunnitellaan aina rohkeasti uutta kokeillen.

Opetuksessa kehitetään rohkeasti ja ennakkoluulottomasti kokeillen uusia oppimisen paikkoja ja oppimistapoja niin taiteidenvälisyyden kuin alueellisen monialaisen yhteistyön muodoissa. Projektiluontoisia sekä pysyviä opetus-, esitys- ja näyttelytoiminnan muotoja kehitetään yhteistyössä paikallisten oppilaitosten, kunnan ja maakunnan toimijoiden, yritysten, järjestöjen ja eri yhteisöjen kanssa.

3 Opetuksen toteuttaminen

3.1 Toimintakulttuuri ja oppimisympäristö

Järvenpään Opiston toimintakulttuuri perustuu avoimuuteen, opiskelijalähtöisyyteen sekä yhteisöllisyyteen, jotka edellyttävät yhdessä toimimista ja aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Toiminnalla pyritään edistämään hyvinvointia sekä kestävästä elämäntavan mukaisia käytäntöjä sekä kulttuurien monimuotoisuutta.

Taideopetusta toteutetaan yhteistyössä kunnan muiden taideoppilaitosten ja toimijoiden, opiskelijoiden sekä lasten ja nuorten huoltajien kanssa. Taiteen perusopetusta kehitetään tuntiopettajia kouluttamalla, opetussuunnitelmia päivittämällä, osallistumalla alan kansalliseen keskusteluun sekä erilaisten paikallisten monitaiteisten ja monialaisten sekä mahdollisuuksien mukaan kansainvälisten yhteistyöprojektien kautta.

Opiskelijoita sekä heidän huoltajiaan kuullaan ja heiltä pyydetään vuosittain palautetta opetuksesta. Opiskelijoita sekä heidän huoltajiaan tiedotetaan säännöllisesti opetuksen sisällöistä, tavoitteista ja käytänteistä mm. tiedotteilla. Taiteenalakohtaisten esitysten ja näyttelyiden sekä Järvenpään Opiston sosiaalisen median kanavien kautta opiskelijat ja heidän huoltajansa pääsevät näkemään ja arvioimaan työn tuloksia.

Taiteen perusopetuksen oppimisympäristöt ovat sekä samanhenkisten että erilaisten opiskelijoiden yhteistoiminnallisia kohtaamispaikkoja. Oppimisympäristöjen tavoitteena on olla kannustavia, rohkaisevia, innostavia, monipuolisia työtapoja mahdollistavia sekä toimia ovina mahdollisuuksien maailmaan.

Luovan työskentelyn edellytyksenä on, että opetustilat ovat viihtyisiä sekä sosiaalisesti että fyysisesti turvallisia. Oppimisympäristöjä suunniteltaessa huolehditaan, että erilaiset työturvallisuus-, ympäristöstävällisyys-, terveys- ja esteettömyystekijät tulevat huomioiduiksi. Erilaisuutta sallivassa ja yhteisöllisyyteen pyrkivässä oppimisympäristössä kaikki kokevat taustastaan tai sukupuolestaan riippumatta olevansa tervetulleita. Yhteistoiminnassa jokaisen yksilöllinen osaaminen tulee jaettavaksi yhteisön kesken. Oppimisympäristöjen kehittämisessä kiinnitetään huomiota taiteiden välistä sekä monialaista yhteistyötä tukeviin tekijöihin. Taideoppimisen paikat pyritään rakentamaan erilaisille ihmisryhmille saavutettaviksi ja oppimisympäristöjä kehitetään erilaisten opiskelijaryhmien tarpeita kuunnellen yhteistyössä lähialueen toimijoiden kanssa.

Asianmukaisilla opetustiloilla, laitteistolla, välineillä sekä tilaratkaisuilla vastataan kunkin taiteenalan erityistarpeisiin sekä mahdollistetaan laadukkaan ja monipuolisen taideopetuksen toteutuminen. Opetuksessa käytettävien digitaalisten laitteiden tulee olla laadukkaita ja ajanmukaisia sekä niin opiskelijoiden kuin tuntiopettajien hyödynnettävissä. Mobiililaitteet tuovat uusia mahdollisuuksia niin luokassa kuin luokkahuoneen ulkopuolella toimimiseen. Sähköiset ympäristöt toimivat tiedotuskanavina, oppimisalustoina, arvioinnin sekä yhteistoiminnallisen suunnittelun työkaluina.

3.2 Rakenne ja laajuus

Järvenpään Opiston taiteen perusopetusta järjestetään kuvataiteessa ja käsityössä yleisen oppimäärän mukaisena. Opetusta on tarjolla lapsille, nuorille ja aikuisille. Oppilaaksi otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä, erillistä pääsykoetta ei ole. Uusia ryhmiä perustetaan kysynnän ja mahdollisuuksien mukaan vuosittain. Opiskelun voi aloittaa myös jo käynnissä olevissa ryhmissä, mikäli niissä on tilaa.

Opetuksen laajuus on 500 oppituntia (18,52 opintopistettä) ja se kestää oppiaineesta riippuen keskimäärin 4–8 vuotta. Opinnot jakautuvat yhteisiin opintoihin (300 oppituntia / 11,11 opintopistettä) ja teemaopintoihin (200 oppituntia / 7,41 opintopistettä). Tarkemmat kuvaukset opintokokonaisuuksista löytyvät ainekohtaisista opetussuunnitelmista. Opetuksen tarkemmat sisällöt ja tavoitteet tarkennetaan lukuvuosisuunnittelussa toimintakausi kerrallaan ja niistä tiedotetaan opiskelijoille. Opetus koostuu viikoittain kokoontuvista ryhmistä, aikuisten ryhmässä osittain myös viikonloppukursseista sekä mahdollisista opintoretkestä.

3.3 Oppimäärän yksilöllistäminen ja osaamisen tunnustaminen

Oppimäärää on mahdollista yksilöllistää vastaamaan opiskelijan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä. Alaikäiselle opiskelijalle, jonka oppimäärää yksilöllistetään, laaditaan henkilökohtainen opetussuunnitelma yhteistyössä huoltajan kanssa. Henkilökohtaiseen opetussuunnitelmaan kirjataan tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenetelmien yksilöllistäminen. Yksilöllistämisen tarkoitus on, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan.

Opiskelijan oppimispolun suunnittelussa huomioidaan opiskelijan aiempi osaaminen ja muualla hankitut taidot. Muualla suoritettuja taiteen perusopintoja tai muita taideopintoja voidaan hyväksi lukea opintoihin tapauskohtaisesti soveltuvilta osin. Opinnoista tulee esittää opetuksen antajan kirjallinen todistus. Hyväksi luettavien opintojen kelpoisuudesta päättää kunkin aineen suunnittelijaopettaja yhdessä rehtorin kanssa.

3.4 Arviointi ja todistus

Opetushallitus päättää oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista (laki taiteen perusopetuksesta, 8 §). Taiteen perusopetuksessa oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea opiskelijoiden taitojen kehittymistä. Palautteen tarkoitus on auttaa opiskelijaa kehittymään ja etenemään taiteen tekijänä ja kokijana. Itsearvioinnilla lisätään opiskelijan osallisuutta ja itseohjautuvuutta: opiskelija oppii tunnistamaan omaa osaamistaan ja kehittymismahdollisuuksiaan. Arvioinnin tavoitteena on kehittää oppimaan oppimisen taitoja sekä auttaa opiskelijaa omien tavoitteiden suuntaisessa opiskelussa. Oma oppimista reflektoidessaan opiskelija omaksuu tavan tarkastella oppimistaan suhteessa aiempaan kokemukseen, oppimistehtäviin ja yhteistoimintaan muiden kanssa.

Taiteen perusopetuksessa arviointi kohdistetaan kunkin taiteenalan yleisen oppimäärän oppimistavoitteisiin. Arviointi on eettisesti kestävä ja sen tulee olla myönteistä, oikeudenmukaista ja tasavertaista. Kannustavan, rohkaisevan ja realistisen palautteen tavoitteena on lisätä opiskelijan itsetuntemusta ja myönteisen minäkuvan kehittymistä sekä uskoa omiin mahdollisuuksiin. Arviointi kannustaa opiskelijaa yksilölliseen luovaan ilmaisuun ja omien näkemysten edistämiseen puuttumatta opiskelijan henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään, että myös epäonnistumiset ovat tärkeä osa oppimisprosessia. Taiteen perusopetus opettaa sekä ottamaan vastaan että antamaan palautetta. Oppimisen arviointi on luonteeltaan ohjaavaa, jatkuvaa sekä pitkäkestoista ja se koostuu erilaisista palautteen antamisen tavoista. Opiskelijat saavat opettajalta työskentelyn lomassa henkilökohtaisesti rohkaisevaa, kannustavaa ja monipuolista palautetta. Opiskelijoita ohjataan myös säännöllisesti arvioimaan omaa oppimistaan sekä antamaan palautetta toisten ryhmäläisten oppimisesta sekä opetuksesta.

Opiskelija saa taiteen perusopetuksen päättötodistuksen suoritettuaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän (500 oppituntia / 18,52 opintopistettä). Poissaoloja saa olla enintään 20 % (100 tuntia). Poissaoloja on mahdollista korvata myös muilla soveltuvilla opinnoilla. Opiskelijalla on halutessaan mahdollisuus saada päättötodistuksen sijaan osallistumistodistus, josta käy ilmi kaikki oppilaan suorittamat opintokokonaisuudet.

4 LIITE 1

JÄRVENPÄÄN OPISTON YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA (2018)

Yhdenvertaisuudesta säädetään yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014). Yhdenvertaisuuslain 4§ mukaan viranomaisten tulee laatia suunnitelma yhdenvertaisuuden edistämiseksi siinä laajuudessa kuin kunkin viranomaisen toiminnan luonne sitä vaatii. Yhdenvertaisuussuunnitelma on viranomaisen tai muun organisaation tekemä suunnitelma siitä, kuinka se työnantajana ja omassa toiminnassaan edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäisee sekä puuttuu syrjintään.

JOHDANTO JA TAVOITTEET

Tämän yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteena on edistää niitä toimenpiteitä, joilla opetus pyritään järjestämään syrjinnän vaarassa olevien oppilaiden ja henkilöstön tarpeet paremmin huomioivalla tavalla. Järvenpään Opiston toiminnassa on huomioitu yhdenvertaisuuden näkökulma. Henkilöstön osalta noudatetaan yhdenvertaisuutta rekrytoinneista palvelussuhteen päättymiseen asti Järvenpään kaupungin ohjeiden mukaisesti. Pyritään siihen, että työilmapiiri on syrjimätön, suvaitsevainen ja yhdenvertainen.

YHDENVERTAISUUS SUHTEESSA OPPILAIISIIN

1. OPPILASVALINNAT

Vapaan sivistystyön hengessä opetuksemme on avointa kaikille. Joillakin kursseilla on 16 tai 18 vuoden ikäraja, jos kurssilla käsitellään lapsille ja nuorille sopimattomia aineistoja. Oppilasvalinta taiteen perusopetuksen opintoihin menee opetussuunnitelman mukaisesti.

2. HÄIRINNÄN JA KIUSAAMISEN EHKÄISEMINEN

Häirintää ja kiusaamista ei hyväksytä. Epäasialliseen käytökseen puututaan välittömästi kaupungin ohjeiden mukaisesti.

3. OPETUSTILANTEIDEN TASAPUOLISUUS (SISÄLLÖT JA MENETELMÄT)

Kaikille oppilaille pyritään takaamaan mahdollisuus osallistua opetustilanteisiin kohtuullisin mukautuksin. Tarvittaessa opiskelija voi ottaa mukaansa avustajan, jonka ei tarvitse maksaa kurssimaksua.

4. OPINTOSUORITUSTEN ARVIOIMINEN

Opiskelijoilla on oikeus saada todistus läsnäolosta. Taiteen perusopetuksessa opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti arvioinnin perusteet on kirjoitettu auki ja arvioinnin perusteet ovat kaikkien tiedossa. Opettajat noudattavat arvioinnin kriteereitä.

5. POSITIIVISET ERITYISTOIMET SYRJINNÄN VAARASSA OLEVIEN OSALTA

Toimenpiteet: Tuen tarpeen selvittäminen; läsnäolo, havainnointi, yhdessä tekeminen, keskustelu opettajien ja huoltajien kanssa. Opetussuunnitelman ulkopuolinen toiminta sekä opintoihin liittyvän toiminnan rikastaminen.

6. OPETTAJIEN YHDENVERTAISUUSOSAAMINEN

Oppilaitoksen yhdenvertaisuussuunnitelma on käyty läpi oppilaitoksen henkilöstökokouksissa. Yhdenvertaisuussuunnitelma on henkilöstön saatavilla. Kehityskeskustelussa voidaan varmistaa yhdenvertaisuusosaamisen kehityskohteita. Henkilöstölle järjestetään tarvittaessa yhdenvertaisuuskoulutusta.

Toimenpiteet: henkilöstökoulutus, kehityskeskustelut

7. OPETUSTARJONTA JA – JÄRJESTELYT

Oppilaitoksen opetussuunnitelma määrittelee opetustarjonnan ja -järjestelyt. Opetusjärjestelyjä voidaan mukauttaa kohtuullisesti oppilaan tarpeiden mukaan.

Toimenpiteet: palautekyselyt ja niiden pohjalta käytännön sovellukset.

8. TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Toimintaympäristö vastaa oppimisen tarpeita. Ympäristö on terveellinen ja turvallinen.

Toimenpiteet: otetaan huomioon toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet syrjinnän ehkäisemiseksi.

YHDENVERTAISUUS TYÖYHTEISÖSSÄ

Ketään ei aseteta työyhteisössä epäsuotuisaan asemaan ikänsä, elämänkatsomuksensa, vakaumuksensa, mielipiteensä, etnisen taustansa, kansallisuutensa, kielensä, sukupuolisen moninaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen, vammaisuuden tai terveydentilan perusteella.

Toimenpiteet:

Tuetaan yhteisöllisyyden hyvää kehittymistä työyhteisössä. Otetaan ja annetaan tilaa kohtuullisesti toiset huomioiden. Tiedostetaan tavat, puhetyylit ja eleet arjen kohtaamistilanteessa ja ymmärretään niiden vaikutus yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon.

Tiedostetaan, että oma käytös vaikuttaa yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvon toteutumiseen työpaikalla.

Sopimusten ja yhteisten pelisääntöjen noudattaminen.

TOIMENPITEET SYRJINNÄN EHKÄISEMISEKSI

- henkilöstön ja oppilaiden perehdyttäminen
- toimintaohjeiden saatavuus
- seuraamuksista tiedottaminen
- syrjinnän esiintyvyyden seuraaminen: läsnäolo, ennakointi ja puuttuminen
- syrjinnän vastaisen työn organisointi
- kohtuulliset mukautukset vammautuneille

TOIMENPITEET SYRJINNÄN POISTAMISEKSI JA SYRJINTÄTILANTEeseen REAGOIMISEKSI

- toimintatavoista sovitaan yhdessä oppilaiden kanssa
- oppilaita rohkaistaan puuttumaan ja kertomaan kokemuksistaan

TOIMINTA SYRJINTÄ- JA HÄIRINTÄTILANTEESSA

Henkilöstöä valmennetaan tarvittaessa syrjäntätilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi. Organisoidaan syrjinnän ehkäisytyö. Luodaan työyhteisöön vakiintuneita, tiedostettuja, yhteisesti hyväksytyjä menettelytapoja. Koko työyhteisö sitoutuu yhdenvertaisuussuunnitelmaan. Mikäli Järvenpään Opistossa ilmenee tilanteita, joissa havaitaan epätasa-arvoista toimintaa, tulee asiassa toimia Järvenpään kaupungin ohjeiden mukaisesti.

SUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA, ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Oppilaiden osalta

- aktiivinen opinto-ohjaus (opettaja–oppilas ja huoltaja, tarvittaessa mukana rehtori)
- sähköiset kyselylomakkeet, säännölliset oppilas- ja huoltajakyselyt (sisäinen arviointi)

Työyhteisössä

- kyselyt henkilöstölle
- kehityskeskustelut

SUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN JA TIEDOTTAMINEN

Suunnitelman valmistelusta vastaa rehtori. Suunnitelmaa käsitellään koko työyhteisön kesken. Suunnitelmasta tiedotetaan henkilöstölle, oppilaille sekä heidän huoltajilleen. Suunnitelma on luettavissa [www-sivuilla](http://www.jarvenpaa.fi).